

вимагає оволодіння професійними ролями вихователів, які необхідні для здійснення інклюзивної освіти.

Ураховуючи, що дитина, з обмеженими можливостями здоров'я, повинна отримати можливість вільного вибору освітньої установи, кожен педагог повинен бути підготовленим до професійної діяльності в умовах інклюзії [1]. Інклюзивна освіта вимагає від нього іншого рівня підготовки, високого професіоналізму, творчості, не тільки володіння знаннями у сфері спеціальної педагогіки, але і здатністю застосовувати їх у нестандартних ситуаціях. Усе зазначене міститься в понятті «компетентність», яка передбачає цілісний досвід вирішення життєвих і професійних проблем. У цьому ракурсі важливою умовою досягнення професіоналізму є формування «інклюзивної» готовності, що забезпечує можливість вихователю ефективно здійснювати свою професійну діяльність в умовах спільного навчання дітей з особливими освітніми потребами та їх однолітків, які нормально розвиваються.

Аби інклюзія була успішною, потрібно працювати над створенням відповідного освітнього середовища і реалізацію практичних підходів. Насамперед – це розвиток позитивного ставлення (до ідеї інклюзії; до дітей з особливими освітніми потребами та можливостей їх розвитку). Формування позитивного ставлення до інклюзивної освіти необхідно здійснювати на всіх рівнях – від системи навчання студентів вищих педагогічних закладів освіти до системи підвищення кваліфікації вихователів-практиків [3]. Водночас необхідна просвітницька робота у суспільстві та формування відповідної суспільної, громадської думки щодо інклюзії. Визначальним чинником у створенні інклюзивних ЗДО є підтримка ініціативи освітніх систем.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про спеціальну освіту» (проект) / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua> (дата звернення: 30.04.2018).
2. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: навч.-метод. посіб. /О. О. Патрикєєва та ін. ; під заг. ред. В. І. Шинкаренко. Київ: Плетяди, 2011. 96 с.
3. Засенко В. В. Сучасні проблеми теорії і практики навчання дітей з особливими потребами. *Сучасні тенденції розвитку спеціальної освіти (українсько канадський досвід)*. Київ, 2004. С. 25–26.

ІВАНИНА С. М.,
КОМІСАРОВ М.В.,
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ І БАТЬКІВ ШКОЛЯРІВ ЯК УМОВА УСПІШНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Взаємодія сім'ї і школи є важливою на всіх етапах шкільного життя, але особливої гостроти, особливе значення воно набуває в перші роки перебування дитини в школі, коли вона ще особливо тісно пов'язана з сім'єю. Зі вступом до школи у дитини здійснюється перехід до навчальної діяльності, освоєння нової соціальної позиції, нової ролі учня, розширюється сфера його взаємодії з

навколишнім світом, починається формування у дитини позитивного ставлення до освіти, школи, педагогам і одноліткам. Успішність і своєчасність формування зазначених новоутворень пізнавальної сфери, якостей і властивостей особистості пов'язується з активною позицією вчителя і батьків, що надає їх взаємодії в початковій школі безумовної значущості.

Умова успішної взаємодії вчителя і батьків – усвідомлення вчителем необхідності формування ефективної взаємодії з батьками як цілі і критерії ефективності виховного процесу. Мета – головна умова будь-якого виховного процесу, передбачення результатів діяльності. Цілі мають бути діагностичними. Поставити діагностичну мету – значить сформулювати їх через результат, що проектується. Не менш важливою умовою ефективної взаємодії вчителя і батьків є реалізація особистісно-діяльнісного, діалогічного, індивідуально-творчого підходів, які визначають позицію вчителя, складають стратегію виховної діяльності і обумовлюють вибір тактики дій в конкретній ситуації.

Звернемо увагу, що особистісно-діяльнісний, діалогічний, індивідуально-творчий підходи до взаємодії з батьками не взаємовиключають, а доповнюють один одного. В сукупності зазначені підходи обумовлюють вибір тактики взаємодії педагога з батьками школярів в період навчання дітей у початковій школі, визначають установку на мету-ідеал.

Підхід трактується як орієнтація вчителя або керівника освітнього закладу при здійсненні своїх професійних повноважень, що спонукає до використання певної сукупності взаємопов'язаних понять, ідей і способів педагогічної діяльності» [3]. Обираючи ту чи іншу орієнтацію, педагог повинен переконатися в тому, що вона сприяє досягненню успіху в його роботі. Виховна діяльність педагога будується на основі не одного, а декількох підходів. Обрані педагогом орієнтації повинні бути не взаємовиключними, а доповнювати один одного. Разом вони складають стратегію виховної діяльності і обумовлюють вибір тактики дій в конкретній ситуації і в певний проміжок часу.

В основі взаємодії сучасної школи і сім'ї має бути співробітництво. Ініціаторами його встановлення має виступати школа, оскільки педагоги професійно підготовлені до освітньої роботи. Педагог усвідомлює, що співробітництво потрібне в інтересах дитини. В цьому необхідно переконати батьків. Взаємодія є способом організації спільної діяльності з родинами, яка здійснюється за допомогою спілкування.

Завдання взаємодії полягають у:

– забезпеченні дитині в сім'ї та школі оптимальних умов для повноцінного фізичного та психічного розвитку, сприяння задоволення її потреби в емоційно – особистісному спілкуванні;

– розвитку творчих інтересів та здібностей дитини, підвищення рівня сформованості педагогічної культури вихователів та батьків.

Щоб найкраще, найвідповідальніше підійти до виховання дитини, батьки разом з вчителями повинні сконструювати свої стосунки на принципах взаємної поваги, розуміння важливості один одного і усвідомлення того, що таке партнерство матиме довготривалий вплив.

Завдяки тісному співробітництву школи з батьками та іншими старшими членами родини навколо дітей створюється атмосфера довіри, взаєморозуміння, підтримки, єдиних вимог. Ідеї батьків слід цінувати, до їх порад – прислухатися. Бажано разом з батьками обговорювати і розв'язувати глобальні проблеми та конкретні питання, приймати важливі рішення. Тільки завдяки високій культурі спілкування педагогів і батьків, доброзичливості, неупередженості у розв'язанні різних проблем можна досягти ефективної взаємодії школи та сім'ї.

Такий підхід сприяє зближенню в дитячій свідомості образів педагога і членів сім'ї на основі набуття цими найближчими людьми спільних рис, певного уподібнення. Зокрема, образ вчителя пом'якшується, споріднюється з образами батьків. Дія принципу взаємопроникнення школи і сім'ї, цих двох таких важливих соціальних інститутів, забезпечує поєднання сімейного і суспільного виховання в одну суцільну ланку, спрямовану на реалізацію єдиної мети – всебічний, гармонійний розвиток особистості.

Список використаних джерел

1. Кравченко Т. В. Особливості взаємодії сім'ї і школи у формуванні особистості дитини / Т. В. Кравченко // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : наук. зб. / Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини.–К., 2005. – С. 122 – 128.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Трубавіна І. М. Теоретико -методичні основи соціально-педагогічної роботи з сім'єю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: спец. 13.00.05 «Соціальна педагогіка» / Ірина Миколаївна Трубавіна; Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Луганськ 2009. – 44 с.

ІВАНИНА М. М.,

ФЕНЧАК Л. М.,

Мукачівський державний університет, Україна

ОБНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ – ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

В умовах модернізації та реформування початкової освіти вирішення проблеми професійного становлення сучасного викладача української школи є дуже актуальним. Освітні нормативні документи підкреслюють нову роль вчителя: він не просто наставник і джерело знань, а і модератор в організації індивідуального освітнього шляху молодшого школяра. Проаналізувавши новий професійний стандарт для вчителів початкових класів встановлено, що в умовах Нової української школи сучасні заклади загальної середньої освіти потребують нового творчого вчителя початкових класів [4].

Потреба у творчій активності фахівців у початковій школі і розвитку їх інноваційного мислення щодо уміння конструювати, оцінювати та раціоналізувати навчальний процес швидко зростає. Вирішення цих проблем багато в чому залежить від обраної технології навчання майбутніх фахівців. Саме тому досить

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>